

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:

Egész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona. Félévre 8 frt v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyiltéri cikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Megjegyzések.

A második provisorium javaslata felett folyó vita véget ért. Nem kívánunk részletesen foglalkozni a négy heti vita anyagával s még kevésbé akarunk recziminálni az u. n. obstrukció hirtelen leszerelése miatt. De konstataciónak tartjuk, hogy a vita, melynek folytatása esetére a gazdasági phantasiája kormány párti zsurnalistika annyi rettenetes veszedelem bekövetkeztét jósoltatta, nem vezetett ilyen veszedelmekre, de nem volt eredménytelen.

Eredménye, hogy eloszlatta a provizórius javaslat nyomán támadt félreértéseket s a közjogi szabatoság rovására felgyülemlett homály sűrű ködét; hogy megbizonyította, mikép azok a bizony bekövetkezendőknek hirdetett veszedelmek nem fenyegetnek, de Magyarország a gazdasági önállóság jogi állapotában is rendezheti viszonyait s végül, hogy a 67-es kiegyezés elvi alapja az annak corollariumát képező intézményekkel kiegyeztetetlen ellentétben áll.

Az önálló vámterület jogát pl. maga a 67-iki kiegyezés reseválja a nemzet számára s azért mégis a 67-ben létesült közösség integritására való tekintettel inokolják, az önálló gazdasági élet terére való átmeneti ellenzését.

Ha egyéb nem, ez kiábrándíthatná a nemzetet a 67-ik kiegyezés tökéletességébe vetett hiedelméből.

De kiábrándulhat ebből egyebek közt Lukács pénzügyminiszternek a védekezése is, a melylyel a kiegyezési tárgyalások hosszas húzódása miatt emelt vádat próbálta megerősíteni.

Azt mondta, hogy nem lehet a kormányt mulasztással vádolni, mert hisz az alkudozások folyama alatt négy egymást felváltó osztrák kormánnyal kellett pertractálni.

Vajjon nem önként felmerül-e itt az a kérdés; hogy lehete nemzetijövő s az állami consolidatio biztosítása az az intézmény, melyen ilyen eshetőségek bekövetkezése elé állítja hazánkat? És nem jogos-e annak a követelésnek felvetése, hogy azzal a rendszerrel, mely egy másik állam parlamentari viszonyai kiszámíthatatlan alakulásának a saját dolgaik folyására olyan nagy s részünkről absolute ellenőrizhetetlen be-

folyást biztosít, — az egészséges fejlődés érdekében szakítani kell?!

Az elmúlt hét legnevezetesebb politikai eseménye kétségtelenül Ugron Gábor visszavonulásának proclamálása volt. Rendkívül figyelmet érdemlő jelenség, hogy a magyar sajtó — pártkülömbőség nélkül elismeréssel emlékezett meg ez alkalommal Ugron egyéniségéről és ugy szólvá osztatlan sajnálkozással szolt távozásáról.

Ha egyéb nem: ez a ritka összhang jogot ad arra a feltevésre, hogy Ugronnak a forumról való távozása nem végleges. A ki irányban még ellenfelei isily fokáig mennek az elismerésnek, annak még nagy hivatása van a közélet terén s ennek a hivatásnak betöltését a magyar közélet nem engedheti el Ugron Gábornak.

Az Ugron távozását kísérő lapnyilatkozatok között legérdekesebb kétségtelenül a „Pesti Hírlap” i. l-jének (Ábrányi Kornél?) cikke. Ez a cikk az elismerés nyilatkozatai mellett egy vádat is tartalmaz Ugron iránt. A vád ugy hangzik, hogy Ugron csak kaczerkodott a demokratia eszméjével, de nem lépett legitim házasságra azzal. Nincs terünk arra, hogy részletesen foglalkozunk ezzel a váddal, de utalunk arra, hogy a mennyiben a mi egészségételenül nagy arányokban közjogi kérdések által dominált közéletünkben a demokratia kérdése időnként felvetődhetett, Ugron Gábor mindig ott volt a demokratikus principium védőinek táborában. Küzdött a főrendiházreformjánál a választási elv érvényre jutásáért. Kárhoztatta a hitbizomány szaporítását. Követelte a Homestead módjára a kis existenciák védelmét. Megbélyegezte a czimek és rangok osztogatását. Végül állást foglalt a szavazati jog kiterjesztése mellett.

Nem mondjuk, hogy ez kimeríti demokratia törekvéseit, de az ismét nem az Ugron hibája, ha a magyar közélet sajátos berendezése nem nyújt több alkalmat a demokratikus iránynak képviselőre.

Külömben éppen a napokban találtuk frappans példáját annak, hogy mily könnyű szemrehányást tenni, de mily nehéz a szemrehányások közt eligazodni. A közjogi ellenzék ellen

például a legsűrűbben hangoztatott szemrehányást az képezi, hogy csak közjogi harcztot folytat s egyéb kérdések iránt nem tanusit érdeklődést. Főleg a közjogi alapon álló lapok hangoztatják ezt a vádat s mi nem is mondjuk hogy nincs némi igazuk.

De mit szólunk aztán ahhoz, hogy pl. egy bizonyos napon egyik közösgyes lap ismét megújítja e vádat s lepirongat egyoldatásunkért, de ugyan akkor egy másik közösgyes lap, mely pedig szintén kifogásolta egyoldatu közjogi apparátionkat, felfedez valami apobb közjogi sérelmet s arra ösztökél, hogy orvosoljuk azt? Pedig ez történt pár nap előtt az Országos Hírlap, illetőleg Budapesti Napló hasábjain. Vajjon melyiknek tegyünk most már eleget a kettő között?

Dr.

Dreyfus---Esterházy-ügy.

Budapest jan. 10.

Esterházy gróf, a ki egyik levelében annak az óhajtatásnak adott kifejezést, hogy bárcsak mint ellenség vonulhatna be a legyőzött Párisba, január 10-én, mint vádlott jelenik meg a francia katonatisztek által hadbírósként. Ismét csak a kéziratok játszik a főszerepet a bizonyítás anyagában. Azok a levelek azonban, melyeknek írásával Esterházyt vádolják, kétségtelenül valódiak. Ő beismerte ezt. Dreyfus bordeauja azoban nem volt valódi.

Igazán kíváncsiak lehetünk, hogy most félretekint-e minden „gyengéd kímélet”. A tárgyalásnak nyilvánosan kellett volna lennie, ha Esterházy gróf olyanokat mondana is, a mi nem kellemesen hangzik a francia füleknél.

*

Páris, jan. 10.

Az a terem, a melyben Esterházy őrnagy ellen a tárgyalást ma megkezdtek, ugyanaz, mint a melyben annak idején Dreyfus felett itélkeztek. Egy egyszerű, minden dísz nélkül való szoba, homlokfalán egy Krisztusképpel. Ezzel szemben van a bírói emelvény, s azon foglalnak helyet, középen az elnök: Luxer tábornok s a hét bíró, a kiknek mindegyike legalább is olyan rangot-visel, mint a vádlott.

Balra a bírói emelvénytől van egy pad és egy asztal: a vádlottak padja. Esterházy őrnagy ül ma rajta, mellette egy kísérő katonatisztel. A vádlottak padja feletti emelvényen ül Esterházy védője, mellette Tezenos. A hallgatóság számára fentartott 5 padban alig 70 ember fér el.

A rendőség a törvényszék épülete körül szigorú intézkedéseket tett. A tömeg ma hiába várta Esterházyt, mert az őrnagy már

tegnap teljes díszben a haditörvényszékre ment, hogy a tüntetést elkerülje. Az éjszakát ott töltötte egy kis szobában, a melyet lehető kényelemmel rendeztek be számára.

A kis tárgyalási terem kilencz órára egészen megtelt. A hallgatóság helye zsúfolva volt. Nagybárra katonatisztek, újságírók és képviselők foglaltak el. A legelső a ki helyét elfoglalta Jaurès szocialdemokrata képviselő volt; azután jött a védő és a Dreyfus-család ügyvédje. A tanúk közt vannak: Mathieu Dreyfus, aki után egy feketaruhás hölgy jött: Madame Dreyfus, a szerencsétlen kapitány neje, egy fiatal, nyúlank, karcsu, rokonszenves arcu alak. Minden szem felé fordul és jelenléte mindenkiben részvétet ébreszt.

Dohpergés hallatsziks egy kikiáltó jelzi: — Le tribunal!

A törvényszék jön. A teremben elhelyezett katonaszakasz tiszteleg.

Csakhamar nyílik az ajtó s belép rajta Luxer tábornok és mögötte a többi hét bíró.

Luxer elnök elfoglalván helyét, elrendeli a vádlott elővezetését, mire egy törzstiszt érette megy.

Esterházy szilárd léptekkel jön, egy arczizma sem rándul meg, amikor a terem be lép. Hídg, nyugodt, nem ideges. Katonásan üdvözi a törvényszéket s leül.

Mig a kormánybiztos a vádlevelet felolvassa, szemügyre vehető Esterházy. Egy, a vékonyságig sovány, nyúlank alak, beesett melllel, őszülő hajjal. Arcszíne halvány, éles szeme kiáll a dus szemöldök alól.

Az elnök: Hervieux kormánybiztosnak adjam meg a szót.

Hervieux fölolvassa Sausier katonai parancsnok levelét, a melyben Esterházyt haditörvényszék elé utasítja. Ravary vizsgálóbíró az ügy beszűntetését indítványozta, de Sausier annak dacára elrendelte a tárgyalást. Ezután fölolvassa a vizsgálóbíró a vádlevelet, a mely Esterházyt ugyanazzal vádolja, mint Dreyfust. Esterházy a vádlevél szerint idegen elemekkel machinációkba bocsátkozott és katonai titkokat adott el.

Az elnök ezután megkezdte Esterházy kihallgatását az általános kérdésekre nézve.

— Az ön neve Esterházy?
— Esterházy Charles, Ferdinánd, Mária, Valsin-Esterházy.
— Mikor született?
— 1847-ben.
— Hol?
— Párisban.

Esterházy erre felvilágosítást ad katonai szolgálatáról 1868 óta.

Demango ügyvéd Dreyfus Mathieunek s a polgári magánfeleknek a tárgyalásra bocsátását kéri.

Labori ügyvéd kéri hogy engedjék meg neki Dreyfusné védelmét. Kérelmét pathetikus beszédben okolja meg.

A törvényszék mindkét kérelmet elutasítja, mert a Bode militaire nem ismer polgári magánfelet.

Ezután felhívták a 26 tanut. Köztük

vaival futottak a versenyterén. A király lovaival a versenyekben az apródok lovagoltak, különböző színű ruhákban. Hogy hány futam volt, arról nincs emlékezet, de arról van, hogy a nyerdnek tiszteletdíjak adtak. A futamok időközéi alatt cizány zenét hallgattak az összesereglett közönség. A második és harmadik verseny néhány nappal később tartott. Tehát ép oly modorban folyt le a löversenyek, miként jelenben. Lassan-lassan azonban ily alakban a löversenyek megszűntek.

A valódi időtöltés azonban a farsang kezdeténél közzöntött be. Táncz, jelmezes látványosságok és egyéb farsangi bohóságok egymást váltották fel. . . . Olaszországból származott át hozzánk is, az ugynevezett alarcos bálok tartása, 1500 elején már fordultak elő ily mulatságok. Elég hosszan tartá fenn magát, végnapja azonban mi nálunk már beköszöntött.

A farsang elmulhatott, de a táncz kedv megmaradt. . . . Találtak módot és alkalmat, hogy évközben is tánczolhassanak. A tánczmulatságokat cizány zenének magyar dallamaira járva, lassu magyarral kezdték, melyben alif észrevehetőleg kellett lábukat emelni, cifrázni csak a ritkábban előjövő sebes ütemekben lehetett. Azután több táncz következett, mint a lapoczkás, de hogy az miből állott, nem tudjuk; ellenben az egeres, gyertyás, süvges tánczokról van tudomásunk.

Az egeres tánczban tíz fiatal sorjába állott s velők szemben ugyanannyi leány, úgy, hogy köztük tért maradt, a mennyin egy pár végig tánczolhatott. Egyik tánczos tánczosnét kért fel s vele mind a két sort belől és kívül külön kezdette tánczolni. . . . Elker felkiáltottak: Macska, fogd el az egeret! s arra kis cizcefutás keletkezett, melynek alapszabálya az volt, hogy a leány a sorok közt vett magának menedéket, míg végre tánczosa el nem fogta.

van Scheuer-Keszner szenátor, Pivárt ezredes, egy fiatal tiszt, a kinek egész lényege nagy komolyságról és intelligenciáról tanuskodik, továbbá Gouse tábornok, Weil őrnagy, a postairóda igazgatója, madame Nays, Esterházy barátja, az, a ki Esterházy öngyilkossági szándékairól beszélt volt.

Mikor a tanuk elhagyták a termet, a kormánybiztos kérte a zárt tárgyalás elrendelését. Kérelmét a nemzeti védelem szempontjaival indokolta.

Esterházy védője csatlakozott e kérelemhez. Nem szólt föl, csak fejbólintással jelezte hozzájárulását.

A törvényszék erre a tárgyalást részben titkosnak jelentette ki, de egyelőre folytatták a nyilvános tárgyalást.

A „Házsongárdi villaterület”

és városunk egészségügyi követelményei.

A nagyobb városokban, a hol csak lehet, „mindenütt vannak” villaterületek. A ki házáknak nevesebb városait ismeri, tudja, hogy csaknem mindenkinek közvetlen közelében a hegyek között levő ligeteket, kerteteket úgy rendezték be, hogy azok a város lakosságának munka után, ünnepnapokon, a gyengédek és betegeknek naponkénti üdülő és szórakoztató helyül szolgáljanak. — Az ily helyeken találják a módosabb lakosok nyári lakhelyüket is.

És Kolozsvárt? . . . Az ország második egyetemi városában, itt ezen nagy fonosságú tényezőről a mulban kebleg nem gondoskodtak. — Ma már egészségügyi kérdés az egyeseknek nem magánkérdése, hanem annyira közügy, hogy annak felvirágzásáért mindnyájunknak kell áldozni. — Örmöl kell megtagadnunk az alkalmakat, ha az igényben üdvös mozgalmat indít meg a közönség, támogatnunk kell oly intézményt és törekvést, mely a jót és szépet, a kellemest és hasznossal akarjuk összekapcsolni. — Tehát a villa-terület eszméjét is fel kell sorolnunk.

Kolozsvár határában erre nézve az egyedüli „Házsongárd” az, melyet alkalmassá mondhatnánk, és csodálkozunk kell, hogy elődeink ez irányban nem tettek semmit. — Most megindult a mozgalom azon irányban, hogy a „Házsongárd” a városrohoz csatoltassék s a természet által nyújtott üde levegője a városnak közkinésévé legyen.

Helytelenül teszi, ki ezen törekvésnek utját állja, mert nemesak a köznek nem akar szolgálni, hanem saját érdekeit is tévesen fogja fel.

Ezen felszólalásomnak is az a célja, hogy felhívjam — most a tél közepén már a nyárral szembe — a városnak igen jó szempontból kiinduló átiratát a Házsongárdi közbirtokossághoz, ismertetve, — mindegyik, ki ez ügy iránt érdeklődik, ezen ténnyel való foglalkozásra felhívjuk. Azért most, hogy midőn a tavasz beálltával a mun-

A gyertyás tánczot két fiatal kezdte, kiknek baljában két égő gyertya volt. Tánczra kerekedtek, egymást forgatták, s hogy egymás hajának, ruhájának s gyertyával ne ártsanak, ez volt minden feladat. Végezván, két leány előtt álltak meg, meghajta magokat a gyertyákat átadták, — azok kézenfogva egymással szintén tánczoltak, úgy adták át ismét két férfinak. S így folya tovább. . . . Bethlen Miklós 1693 ban leánya lakodalmára négyszövéteket azon megjegyzéssel rendel, hogy bár nagy hiábavalóságnak tartja, ott bizony boldoskodjanak, mert a közszokástól ő sem állhat el.

A süvges tánczoknál egy férfi süvegét tett kezébe, feltartotta, egyedül kettőhármat tánczolta fordult, erre tánczosnét kért fel, tánczoltak, s a süvgeggel addig csalogatta, míg az elkapthatta; s tánczozal befejezván, a fiu fölé állott; a leány tánczot vett fel, s szintén addig csalogatta, míg ismét az lett a győztes.

Társas tánczunk kettős mutatkozók, a nép hajdu és a főbbek palotás táncza. Mindkettőnek mestere a hajlandóság, bor és muzsika, s mindkettőnek figurái ugyan azon szabályokon nyugodtak. A hajdu táncz, melyet Kemény János, — mint székyú dajkája egyik dícsőre méltó tulajdonát említi, nem lehet egyéb, mint a mit ma igen prózálag csárdásnak nevezünk; mi azonban nemcsak a csárdásokban, hanem a népnél is benn volt, s egész korunkig feljött. Hogy mi volt e táncz, magyarnak nem kell mondanunk, idegen pedig csak akkor kezdi szépnékné találni, mikor maga is járja.

A nép e táncza mellett az intelligensebb körök igényeinek képest, hogy egy más tánczozal is kelle bírniuk, az magától értetőd; mert a csárdás figurái csak a palotás töredékei, melyet több egyesítő szellem, s pihenő perezek alkalmazása különböztet meg. A verespataki és abrudbányai nép azon tánczon, mit a fenyvesek berkeiben szoktak

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1898. Január 11.

Időtöltés az elmúlt századokban.

Hogy manapság elég szórakozási időtöltés van, azt felesleges bizonyítani; már csak a hírlapok változatos tartalmának olvasása is, meglehetősen időtöltés számba megy. A régi időkben azonban hazánkban nem volt hírlap, de azért a családokat még sem unatkoztak, nem a főúri rendekről szölk, mert azok nagy mulatságokat tudtak rendezni, hanem a kevésbé vagyonosak is eltölték kedélyesen töltési idejüket.

Rége óta a család nem egy háznép volt, mint jelenben! Az ősi vár, kastély, városi, falusi ház fedele alatt az ifjú párok mellett soha sem hiányoztak a szülők, s gyakran mint a ház ezüst koronája, ott éltek a nagy apák, nagy anyák, s a családot a gyermekek, unokák egészítik ki. Mint egy méhkas egy királyné alatt, oly szeretettel éltek, milyről fogalmuk alig lehet.

A nők gazdaszonykodással töltik el a nap jó nagy részét, ők vitték a gazdaszonyosság apró, de bokros gondjait, kinek legtöbb vászna, majorsága, kinek legtöbb ház, legizetesebb asztalon, az tartott legtöbb igényt a tisztelőre. A régibb házaknál az urnó intézte a belügyeket. Ez alól még a fejedelmén sem volt kivétel: I. Rákóczy György, I. Apafiné a jó gazdaszonyosság kitűnő példánya. A mikor Barcsai Ákos fejedelem ifjú neje mellé gazdaszonyt vett fel, azt a fejedelméné tisztultségával látszó indokolni, Zrínyi Ilona sem vetette meg ezen foglalkozást, különben nem írta volna férje, Thköly Inre (1694.). Sándor Gáspárnak:

kához „kell látnunk, tudjuk magunkat mihez tartani, — s a városnak időves törekvését a házsongárdi birtokosok egyesült erővel segít. sák érvényesülni.

A házsongárdi birtokosok már pár év előtt — de az 1894. 12. cz. kötelező erejének kihirdetése óta átiratolt intézkedések városi tanácsához, hogy a kies „Házsongárd“ területe csatlakozassék a városhoz. E mozgalom a birtokosok között eleinte okot adott az elmentés vélemények nyilvánítására. Többen voltak, kik aggódva csatlakoztak a mozgalomhoz. Végre azonban odaért az ügy, hogy ma már elvileg nem senki a birtokosok közül a csatlakozás ellen szól.

Ámde a csatlakozás bizonyos módozatokhoz lett a város részről kötvő. Igen természetes dolog, hogy a város is tudni akarja mindenek előtt azt, hogy mekkora a Házsongárd területe, kik annak birtokosai, minő utai vannak s. t. e. f. — Megtörtént tehát Házsongárd fölmérése, s ma már egész pontosan van felvéve az egész terület szép térképén. Ezt a hegynek kellett eszközöltetnie s a városhoz be kellett terjesztetni.

Ez megtörténvén, a városi tanács 29397 — 1897. sz. a. Ngs. dr. Davida Leo e. tanár s Házsongárdi hegygazdához a következő átiratot intézte :

29.397 — 1897. Nagys. Dr. Davida Leo egyetemi orvosnár urnak, mint a Házsongárd főhegygazdájának. Helyt. Hivatkozással a házsongárdi birtokosságnak 31.036 — 96 és 21.084 — 97 t. számok alá beadott azon kérelmére, hogy a Házsongárd a város belterületéhez csatlakozassék, van szerencsénk Ngs. értesíteni, hogy a szóban forgó kérelmeket városunk közmunka bizottsága f. é. November hó 8-án tartott ülésében tárgyalás alá vevén, a Házsongárdnak a város belterületéhez leendő csatlakozását elvileg javaslatba hozta, de szükségesnek tartotta egyttal, hogy mielőtt még a Házsongárd a város belterületéhez csatlakozna, annak utjai kellőleg kiszélesítenek és megfelelőleg jó karba helyeztessenek, hogy ez a hegyvidéki terület villatelepeknek s így a város lakóira nézve üdülő helynek alkalmassá váljék. Tanácsunk ennél fogva 87. a. gyidejűleg a keblí mérnöki hivatalt utasította is, hogy a Házsongárd utjainak jó karba hozatala tekintetében a kiszélesítés figyelembe vétele mellett megközelítő költségcsámítást készítsen, de az utak jó karba hozatalát s azok kiszélesítését csak is azon esetben fogja városunk végrehajtani, ha a kiszélesítéshez szükséges földterületeket a Házsongárd hegybirtokossága ingyen bocsátja át a város rendelkezésére.

Felkérjük tehát Ngsydat szíveskedjék a Házsongárd hegybirtokosságát gyűlésre hívni, közmunka bizottságunk fenti javaslatát előterjeszteti, s a hegybirtokosságtól kötelező nyilatkozatot venni az iránt, hogy készek a Házsongárd utjainak kellő kiszélesítéséhez és jó karba hozatalához szükséges földterületeket a városnak ingyen rendelkezésére bocsátani s ezen kötelező nyilatkozatot írásba foglalva Tanácsunknak megküldeni. Kolozsvár sz. kir. város Tanácsától, 1897. Nov. 16. Albach Géza m. p. polgármester. P. h.

* * *

Ismertetjük az átiratot egész terjedelmében, nehogy okot fölgáltassunk a kivonatolás által esetleges félreértésekre.

Van az átiratban a városi tanács részéről oly passzus, mely némely birtokos-társamat talán gondolkodba ejti. E passzus az utak kiszélesítése és tervszerű rendezése.

Nincs mit megriadni ettől! „A ki a köznek ad, magának ad“ — szokják mondani. Itt is így áll a dolog. Ha földbirtokomat hozzáférhetővé, utak és utcák mentén tudom, bizonyval nagyobb értékűnek tartom ezt, mintha ahhoz csak kerülő utakon, rossz sikátorokon át juthatok. Ha már most a Házsongárd területén levő birtokosok is e szempontból fogják fel, — pedig ebből kell felfogni — a kérdést, önként következik, hogy készséggel járulnak hozzá, hogy a szakértői megállapodás szerint kívánatos lett ut ki szélesítése eszközölhetővé legyen. Hisz ez utak mentén idő folytán — a mint a villák épülnek, — utca képződik s a telek értéke az építkezés arányában emelkedik.

Felmerülhet talán azon kérdés: hogy a szabályozás folytán egyesek nagyobb áldozatot volnának kénytelenek hozni a körnék? Lehet, sőt bizonyval úgy is lesz. Ámde jó akaratall a modus vivendit ez esetben is meg lehetne, de meg is fogjuk találni. — Ilyen modus vivendinek tekinteném azt, hogy azoktól illő árban váltanók meg a kívánt területet, Hangsúlyozom, hogy illő árban, mert senkinek sem szabad azt hinnie, hogy most már a közpénzből terhére busás aron adhatja a kívánt utrészt. Hisz épen azok nyerne legtöbbit, kik látszólag a legnagyobb terület áldozatot hozzák.

Most e tárgyról csak annyit, — de alkalmilag a hegy érdekéről és a birtokosok áldozatának arányairól, szemben azon nagy előnyökkel, melyeket a város lakossága egészsegügyi szempontjának nyújtunk, a Házsongárd villaterületének alakításának szükségességéről fogok írni. Kérem az érdeklődő szakfőfiakat, szóljanak e kérdéshez s készítsük elő a talajt, hogy a tartandó közgyűlésen időves megoldást érjen el.

Turcsányi Gyula.

Szent Ferencz-rendi papok sa nyargatása.

Kolozsvár, jan. 11.

A magyarországi Szent Ferencz-rendi barátok rossz kedvtiek.

Felettes hatóságuk, a pápa egy rendeltel erősen mortifikálja őket.

Ugyanis elrendelte, hogy a barátok ezentul:

- 1.) Fejüket a fülükől két ujjnyira felfelé borotválják kopaszra,
- 2.) Inget viselniük nem szabad,
- 3.) Eddigi tisztességes papi öltönytük helyett ezentul durva, szurós gyapjuból készült, portubák színű barátságuk hat kil viselniük átkötve fehér zsinorral.

E barát csuhába kötelesek aludni is, éjjelre levetni nem szabad.

4.) Nadrágot, csizmát nem szabad viselni.

Minden barát fapapucsban köteles járni télen ugy, mint nyáron.

5.) A szőröshab, fehérzsinoron, fapapucsban kívül sem alul sem felül, más ruhadarabot hordani, vagy viselni, sem éjjel sem nappal, sem télen sem nyáron nem szabad.

A pápai rendelet a testvérek életrendjét is szabályozza a következőkép:

I.) A zárdában kizárólag csak férfi cseledeket szabad alkalmazni.

II.) Vendégeket fogadni a lakásokban nem szabad. A látogatókat a folyósón várakoznak, a portás jelentést tesz s az illető szent atya csak is itt értekezhet vele.

III.) Pénzt megtartani a testvéreknek nem szabad. Tanári, papi fizetések, mind beszolgáltatandók a zárdá pénztárába.

Az alapító Sz. Ferencz amaz elve követendő, mely szerint a testvérek koldulásból kötelesek magukat fenntartani, különben min-

den testvér bárhova költöztetik, mindenütt hajlékot talál, pénzre tehát szüksége nincsen. Más vagyona, mint imádságos könyve és olvasója egy testvérnek sem lehet.

Hát ezek a szabályok ellenkeznek a mai szokásokkal, felfogással, sőt sok tekintetben a hazai törvényekkel is. Mert fapapucsban, borotvált fejjel, szőröshabban úgy néz ki az a barát, hogy könnyen guny és nevetség tárgya lehet az utczán.

Ettől eltekintve, fapapucsban, csuhában felső kabát nélkül járkálni a mi zord éghajlatunk alatt, télen nem lehet.

Pénz nélkül sem élhet el ma már még a barát sem. Hiszen, ma már pénzzel járják a bucsut s különös dolog volna, ha a Székelyudvarhelyről Kolozsvárra utazó professzor utközben kenyerét, uti költségét koldulni volna kénytelen.

A nép között élnek e szent atyák, ezt oktatni és nevelni vannak hivatva, nem lehetnek tehát ezek között számalom és guny tárgyai.

A különböző kolostorok egyes tagjai alá írják ugyan a pápa által kívánt nyilatkozatot, de felmentvényt kérnek, egyes terhelő pontozat alól.

Különösen a ruha viselésnél dispensációt kérnek arra, hogy melegebb alsó és felső ruhát viselhessenek, bordával átkötött ruhába ne kelljen aludniok, költözködés alkalmával legalább ágyneműket magukkal vihessek és a pap v. tanár testvérek keresményből bizonyos meghatározott összeget maguknak megtarthassanak, mert az sajnos dolog lenne, hogy még egy szál gyufát is koldulnia kelljen a papnak.

Ilyen az álláspont a kolozsvári és erdélyi kolostorokra nézve.

A király hágon tuli kolostorbeliek hangulatára nézve ezt az értesítést vettük.

*

Minden ferenczrendi házbán ez a kérdés: mi lesz az új szigorúsággal, mit felelnek rá a a magyarországi rend tagjai, a kihirdetés után, mely f. hó 14-ikére van kitűzve. Fölveszik-e a szőröshat a meztelen testre? Levetik-e a modern cipőt és fölveszik-e a fapapucsot? Leengedik-e beretválni a hajukat a fej felső részén, kerekre, egy kissipka nagyságban? s elfogadják-e az önsanyargatásnak egyéb feltevéteit, a miket rájuk kényseríteni akarnak — a magyar viszonyok minden ismerete nélkül.

Előre meg van erre a felelet. Megadja a rendi tagok magatartása és elszántsága. Nem fogják a ezigorisásokat elfogni és meg is indokolják. Meg a magyar kolostorok százas hagyományával, a magyar viszonyokkal, a nép felfogásával. Ugyan, mit szólna a gazda-család, ha a fapapucsos berotvált fejű szőröshab barát lépne egyszerre elébe, — bizony nem látott ő még ilyen csodát és megessenek az itteni viszonyok között, hogy e en szokatlan öltözetben és állapotban az isten szolgája nevetségessé válne.

Igy gondolkoznak a kolostorokban és helyesen is fogják fel a dolgot. Egészen biztos forrás szerint, az összes magyarországi Ferenczrendi kolostorokban ezen vélemény uralkodik és eképen is fog a rend minden

egy tagja — a ki nem lépett eddig és ki nem lép ezután — nyilatkozni.

Mert — az a közölni való érdekes részlet — hogy az egész rendnek még e hónap folyamán nyilatkozni kell a szigorítások ügyében: elfogadják-e, vagy sem.

*

Nyilatkozni kell pedig nem egyetemesen, vagy kolostoronként, hanem minden egyes rendi tagnak külön-külön kell a maga nyilatkozatát írásban beadni a Budapesten székelő rendfőnökhöz. S az itteni felgyűlés az összes nyilatkozatokat fölterjeszti a pápához.

Ott pedig határoznak: mi legyen a magyarországi ferenczrendiekkel. Beváltja-e a pápa fenyegetését ellenszegülés esetére és a magyarországi rendet kihalásra ítéli? Mert arról van szó, hogy az esetben többé növénydekét fölvenni az itteni rendbe sohasem szabad. A mi egyenlő azzal, hogy a magyarországi rend megsemmisítették az idők folyamán.

Azonban ezen ítéletre aligha kerül.

Minden magyarországi kolostorban — a kolozsváriban is él a remény, hogy a fenyegetés csak fenyegetés marad. Nem első kísérlet ez már Rómából a magyarországi ferenczrendiek szerzetesi életének a külföldi hasonló szerzetes rendházakkal uralkodó szigorú szokások szerint való berendezésére. — A kísérlet azonban mindig hajótörést szenvedett.

*

Eddig tart a tudósítás. Mi még csak azt jegyeztük meg, hogy ennek a rendeletnek, az lehet a czélja, hogy a barátok mentül több pénz takarítsanak meg a vatikan részére.

Érdekes tudni a zárdák vagyoni rendelkezési jogát is. Minden egyes zárdá tagjai előírás szerint koldulásból kötelesek magukat fenntartani.

A vagyonnal rendelkező kolostorok, milyen a kolozsvári óvári zárdá is, minden 10 évben a pápa kivételes engedélyét kötelesek kikészölni arra, hogy vagyonuát házuk fenntartására felhasználhassák.

Hogy a külsőségeket nem veszi épen olyan szigoruan a pápai szentszék, bizonyítja az, hogy évtizedeken át elnézték, hogy a horvát és dalmátországi testvérek bajuszt és szakállt viseljenek. A rend szervezésére nézve érdekes tudni még a következőket:

Szent Ferencz alapította ezt a rendet. Született Olaszországban 1181-ben † 1226-ban.

Vagyonos ügyvédnek volt a fia. Viális, viharos életet folytatott ifjúságában. Szeretle az asszonyokat és mulatságokat.

Ily módon elmullatta vagyonát, azután szent életre tért s alapította a nevéről elkeresztelt rendet.

E rend az alapító halála után 3 évre 1229-ben már Magyarországon is elterjedt.

Jelenleg az országban 5 provinciájuk van, a melyeket így neveznek:

- 1) Salvatoriancsok.
- (provincia: Szeged, Baja, Győr Eger stb)
- 2) Marianusok,
- 3) Kapisztranusok,
- 4) Ladislaiták,

Kigolyózva.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: Amica.

P r o l o g.

(Vége). (21)

V. Ő is részeg volt; hogy az asszony mit csinál, mielőtt ő hozzá visszament, azt ő nem tudja — valószínűleg elaludt valamelyik réten, miután az országúton csak sokkal később látta őtet az az öreg félgyelmu ember, a kinek a kétes bizonyítéka engemet akkor megmentett, és a mi most igaznak bizonyult. Midőn végre a férfihoz vissza tért, veszekedett, a miért tölem nem sikerült pénzt kapni. Az ember megütötte, erre emlékezik; de hogy valósággal megölte-e azzal az ütessel vagy csak elkabította, azt ő nem tudja megmondani; azonban ő esküszik, hogy nem volt szándékában megölni.

De részeg állapotában azt hitte, hogy megölte, és remélte, hogy felvette és a folyóba dobta. — Agáta, ez volt minden a mit hallottam. Ekkor oly gyenge voltam, hogy rosszul lettem, édesem — ő az Anna édes anyja volt! Egykor, igaz, hogy csak kameoros szenvedélyvel ő ösztönén szerettem őtet.

— Douglas, ezt a vallomást rajtad kívül hallotta valaki?

— Igen, a kórház személyzete közül többen voltak jelen. Ő határozottan kívánta, hogy vallomást írásba tegyek.

— Mit mondtak az emberek?

— Nem tudom. Az értelmem reménytelenül meg volt zavarodva. Csak arra tudtam gondolni, hogy vissza jöjtek hozzád, és minél hamarabb tudassam veled.

Megcsókolt a feleségét, aztán végre felállott, és az ég felé emelve a karjait egész magasságában kiegyenesedett.

5. Stefanisták. Ezek az erdélyi részekben vannak. Külön provinciává 1729-ben alakultak. Rendfőnökük Fogarasban lakik. E főnök a római szentszékek áll egyenes összeköttetésben. A szentszéknek a Franciscanusok ügyét egy miniszter-g neralis (rendfőnök) referálja. Erdélyben a következő községekben vannak Franciscanusok:

Kolozsvár, Deés, Szamos-Ujvár, Torda, Torockó-Sz.-György, Gyulafehérvár, Szász-fenes, Szászváros, Vajdahunyad, Hátszeg, Nagyszeben, Fogaras főhely, Brassó, Kézdi-Esztelnek, Csiksomlyó, Gyergyó-szárhely, Borszék, Mikháza, Marosvásárhely, Medgyes, Sz.-Udvarkely, Szék, Kőhalom.

„Kigolyózva“

czimű angol regényünk, mely olvasó közönségünk osztatlan tetszésével találkozott, ma bevégeződött.

Uj regényünk czime

— N i t á é r t. —

Közlését holnapután kezdjük meg.

Egyike ez is azon angol regényeknek, melyet sok utánjárással válogatott ki öv. Sári Lászlóné, hogy ez alkalommal is élvezetes olvasmányt nyújtson az „Ellenzék“ olvasóinak

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 11.

— A Szent-egyház-utca. Évek hosszú során át mostoha gyermeke volt ez utca a városnak. Senki ügyet sem vetett rá. Végre a nyáron a hatóság elrendelte ez utca helyreállítását. Meg is csúszott becsülettel s egyike lett a legjobban kövezt utcáknak. Ámde ma holnap csak volt, mert az a temetelen szeker, mely a kath. egyház hazáinak tömekeit elhordja, mind a szent-egyház-utczán rohog végig, úgy hogy mire kitavasodik, az utca tönkre lesz téve. Igen kérjük az illetékes hatóságot, kegyeskedjék intézkedni, hogy a Tivoli utczán ki, a belközép-utczán közlekedjenek a szekerek.

— Egyetemi kőri matiné. Az Egyetemi kör f. hó 16-án (vasárnap) d. e. 11 órakor a ref. theologia disztermében az Egyetemi Lapok javára matinét fog rendezni, a melynek biztos sikerét kétségtelenül teszi a kiváló gondallal összeállított választékos műsor, a melyet itt közlünk: 1. Induló. Előadja a ref. theologia zenekara. 2. Magyar népdalok, zongorán előadja Benel Antal. jh. 3. Elbeszélés, írta és felolvassa ifj. Téglás Gábor jh. 4. Magyar népdalok, czimbalmon előadja Popini Nándor, zeneconservatóriumi tanár. 5. Diákélet a közép korban, írta és felolvassa Dr. Márki Sándor egyet. tanár. 6. Szavaltat. Előadja Ditrő Nándor jh. 7. Sarasate: Spa-ol tánc. Hegedűn előadja Müller Viktor o. h. zongorán kíséri Senn Ottó j. h. 8. Induló. Előadja a ref. theologia zenekara. A matinére a meghívottak a napokban fogják szétküldeni miniatűr Egyetemi Lapok alakjában. Belépti díj 50 kr, karzati ülőhely 20 kr. Biztosra vesszük, hogy az Egyetemi Kör csak öregbíteni fogja jó hírnevét ezen matiné sikere által; erről biztosít minket a műsor válogatott és gazdag tartalma, másfelől az a nagy érdeklődés, melyet városunk intelligenciája a matiné iránt tanusít.

Végre tisztázva volt, végre ismét elgálhathatta a helyét embertársai között; és faz az asszony, aki a saját szabadakarataból ment hozzá, dacára azon fellegetnek, mely oly sötét árnyékokat vetett az életére, ott állt, s a szerelem és büszkeségtől égő arczaal nézett rá.

Az az ember azon este meghalt, és a vallomását huszonnégy óra múlva mindenki tudta.

Lord Craythorne volt a nap hőse, és, miután nem volt bosszúálló természet, nem találta nehéznek, Agátájával az oldala mellett, a mentegetőzéseket és a szives figyelmet, melylyel elhalmozták — elfogadni.

A nővérei, és azoknak a férjei, rögtön meglátogatták őket; de sem az anyja, sem Gyula testvére, nem adtak jelt magukról. Ez volt az egyedüli keserűség azon boldogságában, hogy embertársának a szeméi előtt ismét mint ártatlan ember jelenhetett meg.

Egy idő múlva az a hírjutott el hozzájuk, hogy Gyula egész hirtelen egy olyan gazdag özvegy asszonyt vett el feleségül, a kinek a társadalmi állása alatta volt az övének. Ez nagy meglepetés volt a barátai előtt, miké kitűdött, hogy Gyula vagyoniilag a tönkre menés szélén állott. A Mayfiri szép kis otthona feloszlott, és az anyja az egyik férjével levő leányához ment lakni. Lord Craythorne azt hallotta a nővéréről, hogy az anyja nagyon rossz színben volt és bánatos, és hogy ő, és a szeretett Gyula fia nem jó viszonyban váltak el egymástól.

A Gyula önző természetét, végre még az anyja is kénytelen volt beismerni.

Lord Craythornének kimondhatatlanul fájt az anyja hallgatása, midőn az ő jó hírneve helyre volt állítva; tehát ő maga nem irt, de a nővére által küldött izenetet, és meghívta az anyját magához. De ő ladsága egyszerűen tagadó választ adott.

Az idő haladt és ismét karácsony ideje következett. A gyermekek himbálóak voltak, és légváltozásra szükségük, tehát De.

járni, s a székely csoportos, és táncz romjait hozták a 60-as évekbe; a kör és sor magyar szerzői, ezekből indulhattak ki; csakhogy, talán abban hibáztak, miszerint nem annyiban a tánczokkal rokon mazur, mint a francziát vették keretül.

A zenélés sem volt ritka uri asszonyainknál. . . II. Lajos király híros hangszerezen játszott, a nők azonban a lantnak hódoltak, tokban tartották azt, sőt még vonófiát sem hagyták tok nélkül heverni; a férfiak a hegedűn játsztak, zongora már 1574-ben találunk a Révay-családnál, a Thököly István tulajdonát képezett pedig manap is látható a Nemzeti Múzeumban.

A társas-játékok régente is kétfélék voltak, ép mint ma: időtöltő és az ugynevezett szerencsejátékok. Az időtöltő közé tartoztak az ismeretes ostábla, malomjáték, melyek táblai egy példányon himzéssel előállítva, s Iza-bella királynéknak tulajdonitva, maig is fenn van a Nemzeti Múzeumban. A sakk nyomát nem találjuk.

A szerencse-játék közé tartozott a kocka és kártya! . . . Az első, a középkori Európá e kedvező játéka, mi divatból kiemelt, négy félhüvelykenyi átmérőjű négyzet pontozott kockáival ment, mi rendesen csont vagy ezüst; milyén van egy a múzeumban, félig van ezüstből, mit Sigmond császár és király neijének tulajdonitának. A kártyáról még azt sem tudjuk megmondani, mikor jött Európába, annál kevésbé azt, hogy mikor jött hozzánk. Az európai civilizáció is csak annyit jegyzett fel róla, hogy arab eredetű, de hogy az utazkozók e csemegéjét mi módon ültették át, a történetészet nem tartá érdemesnek feljegyezni. Egyelőre gyerekek tanítására, s ártatlan időtöltésre használhaták.

De ugylátszik a XIV. század vége felé már mint szerencse játék — eszköz szerepel, egyházi törvények, prédikációk keletkeznek ellene, s különösen Capistrán Némethonban ellene prédikálni egyik szent kötelességnek tartotta, Mittheilungen d. Central Comis-

sion für Bündenkmale 1860.93.) Idővel hozzánk is elharapódzott. Már Brandenburgi Katalin fejedelmőről megjegyezték, hogy kártyával alig győzik asztalát. De alkalmassint, nálunk is XIII. és XIV. Lajos korában érte el bálványoztatása tetőpontját, mint a mikor künn a jó kártyás ép oly magasztalás tárgya volt, mint egy hadvezér; mint a mikor Heisler és Doria tábornokokat semmi büntetés sem érte, hogy Tökölí őket Zernyestnél kártyázás közt lépé meg s veré tönkre.

Bár mily világpolgárius ötlete is volt a kártya az emberiségnek, a magyar szintén birt azon leleményességgel, hogy miként a franczia kigondolta a piquet-t, az olasz a trokat, az angol a XVIII. században a rohisztet; ugy a magyar is, alkalmasint a német kártya mintájára, saját játék kártyát alkotott, mely a német veres, sárga, makk és zöld szín rendet: makk, zöld, veres és sárga rangsorozatban osztotta, s a német, aszból két szemet csinálva, azt a király felső és alsó főle helyezé.

Az így szervezett kártyával, disznót, jöpetákat, filköt kezdett játszani, mely mellé alkalmasint külföldről, mint egyetlen magyar szerencsejáték, bejőve, idegen nevével a ferbli.

Mindazonáltal a kártya régente és jelenben sem tartozik a magyar túl szenvedélyei közé; s potomban játszanál legmagasabb körök sem tarták magukon alólinak. Így látjuk Zrínyi Péternél, leányát, fiát, papját és Bethlen Miklóst Csákbörnyán 1665-ben — mennyiben a pártatlan számból s pénzből következtethetjük — ferblit játszani apró pénzben: ugy, hogy végül is, nyerő és veszítő visszatöltte a háziasszony zacskójába. Mely régi jó szokás családi körökben maig is tart, azon kivétellel, hogy miként más nemzetek is, Európá majd minden kártyaseméit bevettk. Erdélyben még most is a családi körökben vagy ingyen, vagy krajczáros betétekben kártyáznak.

Ürmössy Lajos.

— **Honvédeknek ügye.** A vasárnap d. u. a kolozsvári nemzeti színházban a honvédeknek által elkövetett zavarra vonatkozólag illetékes helyről felvilágosítást nyertünk. E felvilágosítás szerint a karmester tévedett, a mennyiben a 16. sz. darab helyett a 17. számú darabot diktálta oda zenészeknek. A zenészek egy része ebbe akart kezdeni, míg a másik rész a 16. sz. nótára intonált. Míg a téves utasítás kiderült, addig tartott a zavar, melyhez hasonló néha felmerül operaházaknál is, különösen darab rövidítéseknél a mi vasárnap d. u. mindig történni szokott, hosszabb darabokkal. Ilyenkor a rendező a rövidítéseket szóbelileg állapítja meg s ez nyújt alkalmat a tévedésre. A zenekar fejelem alatt áll.

— **Víz a pincékben.** Nov. 28-ától kezdve a kolozsvári posta-palota, a Ferenczrendi zárda és az szomszédos pincékben nagy mennyiségű víz ömlött be. A víz tetemes kárt csinált borokban és tölire eltett élelmi szerekben. Ugyancsak több helyen meg teltek a pincék a Széchenyi téren is. Miután itt kiderült, hogy a pincébe talaj víz szűrődött be, az óvári pincéknél is az a vélemény volt, hogy a dus talaj víz idezbe elő a pincék megtelest. Itt azonban kiderült, hogy vízvezetési csőrepedés okozta a beömlést. A vízvezeték építési vállalat most kártérítést fog fizetni. Különösen egy vendéglős szenvedett nagymennyiségű borai miatt sok kárt.

— **Dalestély.** A kolozvári polgári dal-egylet 1898. január 14-én (szombaton) A városi Vigadó összes helyiségeiben műkedvelői előadással, táncozzal egybekötött, jótékonycélú zártkörű Dalestélyt rendez.

— A legújabb kolozsvári átok.

Kormányozzon a feleséged rendeletekkel. — Kovács Istvánt mócsi kir. járásbíró nagy kintettség érte, táblabírónak léptették elő, a mit igazságszeretével és nagy szorgalmával valóban ki is érdemelt. A mócsi járás körjegyzői kara ezen alkalomból tegnap nagy óvatit rendezett az új táblabíró tiszteletére. Festületileg jelentek meg nála s Endes Lajos frakái körjegyző fejezte ki jó kívánatait a jegyzői karának. Kovács táblai bíró ékes szavakban köszönte meg az óvatit. A tisztelgés után nagy ebéd volt, hol Kovács on kívül apóssát a népszerű mócsi főszolgabírót Mayr Jánost is lelkesen köszöntötték föl.

— **A pápa ajándékai.** A pápa hatvan-éves papi jubileumára hat millió frank értékű ajándékokat kapott. Lássuk a főbb ajándékok lejtromát:

1. A norfolki herceg egy 200.000 frankos chequet küldött.
2. A spanyol regenskirálynő 100.000 frankot aranyban.
3. A német császár 50.000 márkát aranyban.
4. Az osztrák püspöki kar 100.000 frtot aranyban.
5. A magyar hercegrímás 100.000 frtot aranyban.

cember elején az egész család Brightonba ment egy pár hitre. Szép, tiszta idő volt, és a gyermekek egész nap kúnt voltak. Egy reggel a gyermekek Annával és Deaneával a disztéren voltak, nem messze a nagy Hoteltől. A szüleikre várakoztak, akik megígérték, hogy mindnyájukat a védgáthoz viszik. A pesztonka a peramultatorban lévő kis babával éppen most indult a tenger part felé, és Anna, a ki az Alek kezét fogta, az atyjárt és anyját az orszá-utrá nézett, midőn Alek, a ki ezen a reggelen pajkos mulgatban volt, hirtelen kirántotta a kezét az övéből, azt kiálva „én láttam apót!” és olyan gyorsan futott a kocsitun, a hogy a kis lábai birtak.

Ekkor egy phaeton közeledett, a lovak tízezer voltak. A kocsi nem vette észre a a gyermeket. Az öreg dajka, és néhány közel álló asszony sikoltott; a következő pillanban egy gyermekes alak hosszú aranyos hajjal rohant ki az utra, megkapta a kis fiút és visszahozta a közveztre, éppen elég jókor arra, hogy az elgázolástól megmentse. — Brávó kis lady! Ez szép cselekedet volt! kiáltották az emkerek.

Egy toló székben ülő beteg megszólította Annát, és kérdezte, hogy ez az esemény, hogy történt. A kis Alek sirni kezdett és Deaneé felébe volt hajolva, — hogy vigasztalja.

— Édesem, te derék kis leány vagy! Hogy hívna? mondá a lady.

— Calvert Annának, — válaszolá a gyermeke.

E pillanatban Lord és Lady Craythorne szaladva jöttek át az uton; távolról ők is látták, hogy mi történt.

Agát Anna felibe hajlott, megcsókoltgatta és áldotta a férje azonban csudálkozva nézett a székben ülő ladyra.

— Anyám!

Egy pillanatig az idősebbik Lady Craythorne igyekezett azt a bűszkeséget, mely annyi idő óta némárá tette össze szedni, de hasztalanul, aztán az arca szelidebb kifejezést nyert és kezét nyújtott fiának. Lord Craythorne nem törődve a szemtanúkkal, megcsókolta az anyját, a ki, a fia kezét még mindig tartva, a másik kezét Agátának nyújtotta.

Es a Calvert Douglas szívében az az egy seb, mely még mindig sajgott, végre begyógyult.

6. A csár egy remek gyűrűt.

7. A csárdé egy gyönyörű ereklyetartót.

8. A Sacré-Coeur apácza-rend egy olvasót, melynek Aye Mária-Ja Louis d'orokból, Mi-atyánk-ja 50 frankos aranyokból, kereszte pedig 6 darab 100 frankos aranyból van összeállítva. Ezekhez járulnak még a királyunk, az amerikai püspökök, a szultán s a francia kőztársasági elnök már említett remek ajándékai. Szerzetek és egyes papok 72 tárgyat küldtek a pápának, összesen egy millió frank értékében

— **Villamos vasut sinek nélkül.** Egy amerikai ember Renoban olyan villamos közuti vasutat épített, melynek nincsen sine, s ez ideig állítólag kielégítően funkcionál. A vasut berendezése a következő: Az áram vezetésére két drót szolgál, a mely az utca két oldalán póznára van erősítve, úgy, hogy az egész olyanakk látszik, mint egy táviró-vezeték. Maga a kocsi egy két lőerejű motorral van ellátva s a vezetékekkel egy elszigetelt kettős drót köti össze, a mely a szükségeshez képest, egy, a kocsin elhelyezett doból lecsavarodik és azután ismét önműködőleg feltekerődik. Ez a drót 60 méter hosszú és így a kocsinak elég szabad mozgása van, úgy, hogy a vezetéktől elég távolságra elmehet. A szükséges áramot egy turbinától hajtott, 500 Volt a feszültségű Westinghousedynamo szolgáltatja. A próbamenet alkalmával 24 kilométer óránkénti sebességet érték el 1250 kg. teher mellett.

— **A gondolat-fényképező gép.** A nagy föttalálónak, úgy látszik, mellő követője akad fiában. Mert ha ugyan igaz, a mit amerikai lapok írnak, a genáisi ifjú nem jelentéktlenebb dolgot talált volna föl, mint a gondolat-fényképező gépet. A titokzatos találmányról — tudniillik senki se látta még — mindössze annyit tudnak az Edisonkkal érintkezők, hogy a médium fejét egészen simára szükséges leberletválni, mire valami kocsonyanemű anyaggal vonják be s a titkos gép működése következtében a kocsonya-burokra odarögződik dudorodások stb. alakjában a gondolatok képe. Annyi igaz, hogy az ilyen cliché érdekes valami lebe!

— **Tapáták lakkozása.** A felragasztott és megszáradt tapáták lakkozására a német szaklapban a következő eljárást ajánlják: Miután a tapéta jól fel van illesztve és megszáradt, egy körülbelül öt méter széles, 31 — 4 méter magas szobaához két font kristálynyevet vesznek, a mely vékonylevelű, a sellakhoz hasonló, de a levelei nagyobbak, ezt megfőzik annyi vízben, a menyit a szoba bevonásához szükséges, azután puha ecettel fölkenik és huszonnégy óráig száradni hagyják, a mig egészen megkeményedik. A fölkenésnek egyenletesnek kell lenni, mert különben a lakk sötét foltokat hagy. Cél szerű, hogy mielőtt az egész szobát bevonják, próbát tegyenek egy kisebb darabon, vajjon az enyvérteg nem vékonyabb-e a kellenél, a mely eselben újra be kellene vonni az egészet. Az így belakozott tapátákat állítólag évekig lehet puha kéfével lemosni, ép úgy mint a faburkolatot.

— **Elválások Franciaországban.** Amióta a francia törvényhozás megszavazta a Naquet-féle törvényt a házasság felbonthatóságáról, mely törvénynek czélja az volt, hogy „helyreállítsa Franciaországban a családi békét”, azóta a szerencsétlen házasságok száma folyton emelkedőben van. Tíz év előtt, 1887-ben az elválások száma Franciaországban 3,636 volt, 1897-ben már 7,051 elválás történt, vagyis majdnem kétszer annyi, mint tíz év előtt. 1896-ban a Szajna-tartományban 29,450 házasságot kötöttek és 1,998 elválást mondtak ki. Vagyis harmincz házaspár közül, kik Párisban örök hűséget esküdtek egymásnak, ketőt bíróság szét kellett választani gyermekeik nagyobbról időse és a modern erkölcsen dicsőségére. Természetes, hogy a Franciaország elválási statisztikájában Páris foglalja el az első helyet. Páris után a Rhone-departement következik 278 elválással. — A Lorene-departementben csak egy elválás fordult elő. Legkevésbé az elválás Franciaország nyugati részeiben és a hegyvidéken. A Bretagneban és Poitou-ban igen gyéren bontanak fel házasságot. Figyelemreméltó a hegyvidék ellenszenve az elválások iránt, mely még ott is megvan, ahol a nép nem nagyon vallásos. Ennek az a magyarázata, hogy a hegyvidékeket lakossága nagyon igazságszókodik a hagyományokhoz. Kiválóan kedvez a hagyományoknak a pástörvény. A pástörvények az atya és a „patrika” tekintélye a lehető legnagyobb. — Ez a néptípus, ellenszenvel viseltetik a romlottság iránt Ha nem is boldog a házassága, óvakodik azt felbontani. Mert a vallás a házasság felbonthatatlanságát hirdeti s ez átment a népszokásba. A választások napján a pástör, mint szegény ördög, esetleg radikális jelölte szavaz, a ki híve a házasság felbonthatóságának és más vallássalles dolgoknak, rá szavaz, mert esetleg egy vidéki orvos szíveséget tesz neki ennek fejében, vagy mert egy ügyvéd szép szölamokkal félrevezeti; ám a családi válság napjainban a kátéra hallgat, a melynek tana azonos a nép szokásaival és a szokások által a jelen nemzedék szolidárisnak érzi magát a múlttal.

— **Honvéd lövész.** A magyar király. marosvásárhelyi 9-ik honvéd huszárezred lövészközlőjének fedezése végett, az 1898. évi január havában megtartandó pótlóválszár alább jelzett tervezett szerint fog eszközölni: 1898. január 23-án, d. e. 10 órakor Bonczhidán Gr. Bánffy György nagy méltóságos udvarán, 25-én d. e. 9 órakor Csáki Gáboron ifj. Tízkes. Karácsony udvarán 26-án d. e. 9 órakor Szamosújvárt, Nyegruz Dániel ur udvarán, 29-án d. e. 8 órakor Rácz Jakab ur udvarán és 30-án d. e. 9 órakor a honvéd huszárlaktanya udvarán. Pótlóval 4 évet betöltött és 8 évet meg nem haladott; 158 cömertből 166 magas, jól állplát, jól ápolt és jó testalkatu

lovak anyatának fel. Kivételesen a magasabb származású, jól kifejlődött és erős alkatú 34. évet betöltött lovak is megvásárolhatnak. Minden egyes lóról, mely felavatás végett előállítatik, a szabályszerű lövével készen tartandó.

— **Aranyzsínór a kerékpáros dresszen.** Hogy az nem czélszerű, hogy nem sportszerű, azt már régen kimutatták, a mikor még a dressz-kérdésben is voltak pártok. Sokan különösen a dressz magyar érdekében kívántak annak lehetőleg általános alkalmazását. Ez valóban néhány egyetben használják is. Ezek t. i. a sport-öltönyűk kérdéseit nem az alapszabályaikban oldottak meg, és így az aranyzsínór hivatalos felülbírlat tárgyát nem képezte. Ujabbban azonban megtörtént, hogy egy vidéki egyet alapszabályaiból az aranyzsínór a honvédelmi miniszterium által hivatalos tollal törleteltett (97,403[V. b.) Részünkről sportszempontból csak helyeselni tudjuk ezt az intézkedést.

— **Pálinka helyett thea.** M. szigetről írják: Vármegyékben igen elterjedt a mértéktelen pálinkaivás, mely egész generációk szervezetét megrontotta, elcsatnyította. Pár év óta lelkészek, tanítók, jegyzők, községi előjárók azon igyekeznek, hogy a népet a pálinkaivástól elszoktassák s a thea ivásra szoktassák. Sok hely különösen a felsővidéken, az ugynevezett Verchovinán — hol pedig igen divat a pálinkaivás — mértékletességi egyletek alakultak, melyek a theaivást szoktatták meg a néppel. Igen sokan a legnagyobb iszákosok közül tettek fogadást a pap és a jegyző előtt s megtartják: nem isznak pálinkát. Az emberirtó spiritus legérgebb otthonában most azt gondolja az utazó, hogy nagy Muszkaországban jár, mikor látja a theaó és a cigarettázó földműveseket. A pálinkáról való leszokás egészen visszahozza testők rugékonyságát, A jó példa dicséretesen terjed.

— **Különös divat.** A párisi előkelő világ főszórakozása excentricizitások után vadászni. A legújabb vadászat eredménye — mint nekünk párisból írják — az, hogy előkelő hölgyek eleven kis teknősbékat hordanak ékszer gyanánt. Az állat pánczéját drágakövekkel meg gyémántokkal rakják ki, vagy aranyba foglalják s úgy használják az előkelő hölgyek az ártaflan ambíákat szépségük díszéül. A kirakás, az aranybefoglalás azonban nem tehet valami különös jót a teknősbékáknak, mert a párisi állatvédő egyesület a teknősbéka effajta kintoztatását beakarja szüntetni. A hölgyek, ékszereszek azonban azt mondják, hogy az a kis arany, vagy az a pár kő nem bántja a teknőczt, sőt ellenkezőleg, emelheti öngérzetét. Sajnos, hogy ebben az ügyben maguk a teknősbéka nem nyilatkozathatják ki véleményüket.

— **Szivar-automaták.** A sokféla automatákhoz, a melyek gyufát, cukorkát, szappant, parfümöt, vasutijegyet és hasonló apróságokat adnak el, ujabbban az osztrák pénzügyminiszter beleegyezésével, Bécsben szivar-automaták jönnek forgalomba „cs. kir. kincstári dohány elárúító” megtszélő czímmel. Ezekkel az automatákkal abba a kényelmes helyzetbe jut a közönség, hogy dohányszükségleteit a zárórák idején, tünneppal délután és éjjel is kényelmesen beszerezhetik. De a trafikokra is igen előnyösök lesznek, mert felállítják automatáikat a nyilvános mulatók közelében és a piacokon is. A készületekben 4, 6, 8 és tizenkét szivart és cigarettát vagy dohányt tartalmazó csomagok lesznek. Az automaták tartalmát már legközelebb megkezdik.

— **Uj jegyző.** A belső-szolnoki román. kath. főesperesi kerület papsága közelebb jegyzői választást tartva, a választók bizalma Kovács Gyártás dezsának lelkész személyében összpontosult. Ezen választást székhelyi gróf Majláth Gusztáv Károly püspök helyben hagyva, nevezett lelkészt a jegyzői állásra kinevezte. Ezen kineveztetést mi is örömmel vesszük tudomásul, annál is inkább, mert a kineveztetésben elismerését látjuk azon fáradozatlan munkásságnak, melyet Kovács Gyártás az erdélyi egyháztörténelmi írás terén eddig is oly eredményesen kifejtett.

— **Rémület egy színházban.** Berlinből táviratozzák, hogy a Goethe-színházban tegnap előadás alatt páni félelem okozott egy mennydörgésszerű folyton ismétlődő robaj, Mária Stuartot adták és Pospischill kisasszony éppen remekelt a Mária és Erzsébet közti jelenetben, mint a fogságra vetett királynő, midőn a zaj oly mérvet emelt, hogy szavát sem hallották, Látni, hogy senki sem figyel rá, hirtelen a kuliszák mögé szökött és az volt a jel az általános zavarra. Kifelé menekült, a ki csak bírta és hiába kiáltotta a direktor, hogy nincs baj, csak a szél csapkodja a szellőztető lemezt. Csak egy negyedóra után és majdnem üres ház előtt folytatbatták az előadást.

— **Most jön a fizetség.** Miután Bánffy javaslatára már meg van, következik a fizetség. Csepreghy János budapesti asztalos, a ki a fővárosi közgyűlésen azt az indítványt tette, hogy a javaslat törvényre emelése sürgettesse meg, tanácsosi czímmel” ruházott fel. Hir szerint legközelebb öt báró méltóság fog adományoztatni s ez összesen 1 millió forintot hoz a kormánypárt kaszájának.

MUVESZET.

Színház. Tegnap ismét „Coulisset ur” került színtre meglehetősen száma közönséggel. A darabon most is sokat mulatott a közönség. Elismeréssel kell szólnunk Bartos Gyuláról, ki az öreg tábornok szerepét Vendrei hirtelen betegsége miatt csak aznap vette át és próba nélkül is tisztességesen játszta.

*

Színházi hírek. Pillangócsata, Sudermann nagyhírű vigjátékát adják holnap Válas után helyett, mely Vendrei betegsége miatt későbbre halasztatott.

A császár ezredese, Ohnet híres történelmi színművéből szorgalmasan folynak naponta a próbák. A darabban részben ugyanazok a történelmi alakok szerepelnek, kiket Sardou is szerepeltet Madame Sans-Gêne-ben. E. Kovács Gyula alakítja Roquebrune ezredesét, Napoleon hívét, Fouché Megyeri játsza.

Boszorkányvár, Millöcker operet-je egészen új betanulással csütörtökön fog színpadra kelni.

*

Pálmay Ilka Kolozsvárt. A mire a kolozsvári közönség évek óta hiába várt, az végre megtörténik: Pálmay Ilka, a kolozsvári közönség egykori kedvence városunkba jön. Pálmay Ilka jóformán itt kezdte pályáját, s mint minden nagy művész, ő is innen indult arra az utra, melyen mindig dicsőség volt osztályrésze. Most végre visszatér hozzánk, hogy „a hosszú idő múlva viszont láthassuk őt, — ki most már világhírű művész. A közönség bizonyára nagy örömmel fogadja ezt a hírt, s bizonyára Pálmay Ilkának ennyi idő után, minden dicsősegről és tünepeltetésről kedvesebb lesz az a taps, a mit abban a városban kap, a hol dicsőségnek bölsejét ringatták. Pálmay Ilka Kolozsvárt csak egy napig lesz, a mikor hangversenyt ad a Redoutban. Nincs is messze a napja, mert még e hóban megsz. Ez egyetlen hangversenyre előjegyezhetni Gibbon Albert könyvkereskedésében.

IRODALOM.

A szeleburdi. Regény egy kötetben, írta Gyp. Egy fiatal leány története, a ki családjában az „enfant terrible”, de csupa szívjóság, kedvesség és szellem. A manája, a ki maga is szeretne még fiatal színben feltűnni, minden áron férjhez akarja adni, de csak gazdag kérdőhöz: a kis szeleburdi azonban csak szívére hallgat és végül az meg is mutatja a helyes utat. Ezt az egyszerű történetet írja meg Gyp az ő sziporkázó, pezsgő, eleven és a hol az érzés skálája megkívánja, igazi költői stílusban. Olyan az egész regény, mint egy szép tavaszi nap, a mikor néha egy kis felhő is mutatkozik az égen, de végül mégis diadalmasan állja meg helyét a verőfény. A diszesen kiállított kötet most jelent meg az Egyetemes Regénytárban és ára 50 krajczár. Kiadja Singer és Wolfner Budapest.

Farsang.

Hány bál lesz Kolozsvárt? Tudunkkal eddig a következő bálokra folynak a tervezetek és előkészületek:

Jogás-bál, orvos-bál, Ithon-bál, vármegyei-bál, Iparos-egylet-bálja, korcsolya bál, református diák-bál, Emke-bál és négyletibál.

*

A deési polgári olvasókör saját egyleti pénztára javára 1898. január 15-én Déssén, a vármegyeháza dísztermében zártkörű táncestélyt rendez. A bizottság élén: Szilágyi Albert elnök. Vásárhelyi Boldizsár elnök. Fritz István jegyző és Gőczy Károly pénztárnok állanak.

*

A 48-as Népszövetség Székelykereszturi köre saját javára 1898. évi január hó 15-dikén, a Horváth István-féle teremben zártkörű bált rendez.

Jótékonyág.

Értesítés és nyilvános köszönet. A borszéki fúrdővendégek különösen pedig a volt „vigalmi bizottság” az 1895 és 96. fúrdőidény alatt, a borszéki szegénysorsu tanulók segélyezésére mulatságokat rendeztek. Ezen mulatságok tiszta jövedelme (23 frt 70 kr; 50 frt 93 kr; 123 frt 57 kr.) Összesen 197 frt 57 kr, tett ki, mely összeg az iskola pénztárának átadatott s gyűmölcsőzőleg elhelyeztetett. Az állami iskola gondnoksága 1897 decz. hóban a fenti összeg erejéig, a szegény tanulók felruházását határozván el, folyó évi jan. 5-én a tanulók közül 8 fiú és 14 leány egész ruházatot; 25 fiú és 10 leány lábbelit (booskor és csizma); 7 fiú kabátot; 5 fu nadrágot (barisnyát) és 10 leány kendőt kapott, 164 frt 65 kr. értékben. A fenn maradt összeg jövő évben fordítatik segélyezésre. Mielőtt erről az érdeklődő m. t. volt fúrdővendégeket és a „vigalmi-bizottság”-ot értesítjük, egyuttal hálás köszönetünket fejezzük ki a segélyezett szegénysorsu tanulók nevében s kérjük továbbra is a kegyes a pártfogást, Borszék, 1898. jan. 8. Köllő János, gazdasági elnök. Wild Károly, áll. isk. tanító, a gondnokság jegyzője.

Gyászrovat.

Szamosi János dr.-t, egyetemünk tudós tanárát sulyos csapás érte. Neje a jótékonyaságról és nagy műveltségéről ismert derék nő ma elhunyt. Már évek óta betegeskedik, azonban baja december havában vált sulyo-

sabbá, — mig ma szenvedései megszűntek. Dr. Szamosi alig négy hava veszté el gyöngéd jó édes anyját s ma már teljesen egyedül maradt. Nagy csapásait feladtes tudományos munkássága, s tisztelői nagyszámának igaz részvéte. Haláláról a gyászoló rokonság a következő gyászlapot adta ki:

Dr. Szamosi János egyetemi ny. rendes tanár a saját, nemkülönben dr. Abt Antalné szül. Saussaye Mária, férje dr. Abt Antal egyetemi ny. r. tanár és a rokonok nevében, melyen megsomorodott szívvel tudatja, hogy forrón szeretett neje, illetve édes testvére, sógora és rokonuk Szamosi Jánosné, szül. Saussaye Klotild f. hó 11-én hajnali 3¹/₂ órakor, életének 55-ik, boldog házasságának 33-ik évében, hosszas és sulyos betegség következtében az Urban jobb létre szenderült. A boldogult földi maradványai f. hó 13-án d. u. 3 órakor fognak lakásáról (Szechevnyi-tér 2. szám) a román. kath. egyház szertartása szerint a köztemetőben nyugalmra helyeztetni, lelkiért pedig az engesztelő szent mise áldozat f. hó 14-én d. e. 10 órakor a plébánia templomban a Mindenhatóknak bemutatni.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósítasai, és sürgöny-levelei.)

Esterházy kihallgatása.

Budapest, jan. 10.

A hadbírószá visszavonult s egyőrai tanácskozás után kimondja, mindaddig nyilvános tárgyalás lesz, mig nemzeti védelemre való tekintettel nyilvánosság kizárása nem szükséges.

Ezután felolvasták Ravary parancsnok vizsgálóbíró jelentését. Jelenet szerint Esterházy ellen felhozott vádak alkalmasak ugyan közvélemény felizgatásra, de hijján vannak minden nyomos jogi gyanuokoknak, vizsgálat beszüntetését indítványozza.

Tárgyalást délutánig felfüggesztik. A délután megtartott tárgyaláson Eszterházy mindent tagadott.

Hivatkozott katonai előéletére s ama bizonyos fekete fátyolos hölgyre kit védő angyalának nevez.

Picard ezredeset mondja az ellene indított hajsza lelkének. Esküszik, hogy a hadügyminiszteriumba érkezett kompromittáló levelek közül egyet sem kapott meg.

Ezután Mathiu Dreifus szenvedélyesen csoportosította érveit Eszterházy ellen. A közönség többször hevesen közbekiáltott.

Midőn Mathus tovább beszélt, a közönség zugolodni kezdett s mind-egyre odakiabálta nyomorult.

Scheuer Kesztnér vallomásában az a leglényegesebb, hogy megtudta, voltak a hadügyminiszteriumban megvittak gyűződve, hogy a feljelentés Dreyfus ellen Esterházytól származott.

A tárgyalást folytatják.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 11.

A képviselőház mai ülésén a munkás törvényt részleteiben is tárgyalatták. Ezután Wlassics választott 2 interpellációra.

A ház egészen üres volt.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Tisztelettel értesitem a helyi és vidéki megrendelőmet, hogy most pontosabban, sőt **48 óra alatt** is képes vagyok bármely díszes ruhát **elkészíteni**, mert a helyi nemz. színház művésznője nem dolgoztatnak nálam teljes számban mint eddig.

Ennélfogva bátor vagyok magamat ismét régi, becses bizalmuk és pártfogásukba ajánlani.

Tisztelettel

Molnár Gizella varrónő,

1—2.

Fogoly-utca 11. sz.

KISKERESKEDŐK

és

BAZÁROSOK FIGYELMÉBE!!

Áru-raktárunkat költöződés előtt kislejtezzük, a kislejtezett árukat partieba osztva, vagy en bloc ismét eladókknak **eladjuk.**

Kováts P. Fiai.

Kolozsvár, Főter, 31. sz.

2—10

Árverési hirdetmény.

A középüldi gör. cath. egyház második felfordaszaki 78-48 khold kiterjedésű vágás területén található tölgyfátömeg 1898 évi január hó 31-én nyilvános árverésen elfog adatni.

Az árverés a b-hunyadi járási főerdész hivatalban Bánffy-Hunyadon fog megtartatni.

Árverési feltételek a bhunyadi járási főerdésznél megtekint-hetők.

Középüldön, 1897. december 31.

Lupás Kreesün,
gör. cath. egyház-gondnok.
1. 2—2.
Sz. 2271—897.
bvgrh. 16. (1—1.)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében hivatalból eszennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbíró 1897. évi 26948. számú végzése következtében hivatalból képviselt Beumel Zsigmond és társa ja-vára Grün Áron Lipót ellea 25 frt és jár. erejéig 1897. évi július hó 13-ikán fogatosított kielégítési végrehajtás után felül lefoglalt és 1455 forint 50 krra becsült házbütorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvári kir. bíróság 24947—897. sz. végzése folytán 25 forint tőke-követelés s egyéb törvényes járuléka erejéig Kolozsvárt alperes laká-sán Nagy-utca 28. szám alatt leendő eszközölésére 1898. évi január hó 12. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett, a legübbet ígérőnek be-száron alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1897 évi december hó 23. napján.

LIECHTENSTEIN JÓSEF,
kir. bír. végrehajtó.

Minden vevő kap ingyen egy 1898. évi falinaptárt.

Fűszer, Liszt, Rum, Likör!

Legjobb minőségű bükk és cser

tűzifa

WERTHEIMER VILMOS-nál

Széchenyi-tér, Babos-palota sarok üzletben.

Vágott tűzifa 50 kg. felül bármennyi, minden időben leggyorsabban házhoz szállítva.

Petrozsényi első minőségű **salon-kőszén** és bükkfa-szén nagy raktár. 1024. 10—15.

Minden vevő kap ingyen egy 1898. évi falinaptárt.

Mit vegyünk??

Egy családi **SINGER** varrógépet

BERNÁTH EDE SÁNDORNÁL,

annál is inkább, mert az okvetlen szükséges minden háztartásnál, és örökös darab is. Nagy raktáron van mindenféle u. m.: Singer, Wehler, Wilson, Minerva, a melyik előre és hátra is egyformán dolgozik, Ti-tania, Medium, Howe, Cilinder, kis- és nagy karika-hajós, kötő és kézhimzőgép, a melynek az ára 4 frt és sokkal előnyösebb a géphimzésnél. — Ugyazintén kaphatók nálam minden egyes varrógép és kerékpár-részek, angol-tűk, olajok stb., és a mi fő, havi kis részletbeni fizetés ellenében, úgy a helybeliek, miut a vidéken lakó t. vevők közönségnek. Árúimért öt évig jótállók és meg nem felelés esetén, azonnal kieserélem.

A javításokat gyorsan és olcsón elkészítem!

Becses pártfogásukat kéri

Bernáth Ede Sándor,
varrógép és kerékpár-kereskedő
Kolozsvár (vashidnál)

988. 12—30.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. A. édjegyét és aláírását tünteti fel.

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közzvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismereteseb népszerű. — Egy eredeti üveg ónozott ára 90 kr.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: fűzőlysavas szikso.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely kora gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egyszersmind óvszer fogfájás ellen. Egy Moll A. védjeggyel ellátott üveg ára 60 kr.

Fő szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszer. — Deésen: Nik Ferenc-nél. — M.-Vásárhelyt: Bucher Károlynál. — N.-Enyeden: Kovács József 116. gyógyszer. — S.-A.-Ujhelyen: Malarsik G. 42—52.

FRANK-KISS JÁNOS FIAINÁL

KOLOZSVÁRT, Főter 33. sz.

Az épületek lebontása miatt hatóságilag engedélyezett

Végeladás!

csak f. év Márczius 15-éig tart.

Ez idő alatt az összes árucikket, üveg- és porcellán készleteket, tükröket, kép-kereteket, lámpákat, dísz tárgyakat, palaczkokat, fuvott- és tábla-üvegeket stb stb.; üzleti állványokat, portálét, áruasztalokat stb.

Minden elfogadható árban eladjuk.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk és töme-ges bevásárlásoknál még külön kedvezményt is nyújtunk.

Tisztelettel

928. 23—0.

Frank-Kiss János fiai.

A Dr. EGGER-féle

INJECTIO HAMAMELIS VIRGINICA

a leghatásosabb külszer [befecskendezés] férfak- és nőknél, új és idült folyások valamint esőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tro-picus növény, rendkívüli hatása a nyákhártyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injectio ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg ára 1 frt 05 kr., 2 üv. 1 frt 75 kr., 3 üv. 2 frt 45 kr. — Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Kolozsvárt: Bíró János, Tanács József és Palóczy Lajos gyógyszerész utraknál. 966. 18—.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a RÉTHY-féle

pemetefű-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerertárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Óriási választék!

Óriási választék!

Óriási választék!

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás! Végeladás!

Az üzlet teljes felhagyása miatt minden kigondolható női- férfi és rövidáru cikkeimet

beszerzési áron alul kiárusítom!

Hirdetésem valódiságáról személyesen kérem meggyőződést szerezni!

Az összes áruraktár berendezéssel együtt is eladó!!!

Novák Albert

Hid-utca Ferenczy palota.

1040. 7—25.

Hallatlan olcsó árak! Hallatlan olcsó árak! Hallatlan olcsó árak!

Százezreket a

családoknak iszzák

előszeretettel

naponta a

Éljen! éljen!

Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét.

Mentes a babkávénak egészségre ártalmas alkáli-sókkal. Egyedül a Kathreiner-féle maláta-kávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle maláta-kávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során at főnőknél és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkiválóbb pótléka a babkávénak, valamint ajánlásra legmáltább vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarékosságra, a valódi „Kathreiner”-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Öväs az értéktelen utánzatoktól.